

وزارت علوم تحقیقات و فناوری
مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

خبرنامه

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

اسفندماه ۱۴۰۰

فهرست مطالب

- دکتر سحر کوثری محقق برگزیده سال در سومین دوره جایزه روز جهانی آینده؛
- برگزاری نشست «بودجه عمومی تحقیق و توسعه: چارچوبی برای تخصیص ارزیابی عملکرد»؛
- برگزاری نشست «مفهوم‌شناسی مرجعیت در علم و فناوری»؛
- برگزاری نشست «بررسی مدیریت علم در عصر شکوفایی تمدن اسلامی»؛
- ششمین کتاب از مجموعه کتب فاخر سیاست‌گذاری و مدیریت فناوری و نوآوری منتشر شد؛
- تازه‌های شورای نشر.

نشانی ناشر: میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان

شیراز جنوبی، خیابان استاد قانع‌راد، شماره ۹

وبگاه: www.nrisp.ac.ir

تلفن: ۸۸۰۳۶۱۴۴

دکتر سحر کوثری محقق برگزیده سال در سومین دوره جایزه روز جهانی آینده

دکتر سحر کوثری، معاون پژوهش و فناوری و عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، در سومین دوره جایزه روز جهانی آینده، به عنوان «محقق برگزیده سال» انتخاب شد.

در سومین دوره جایزه روز جهانی آینده، از مجموع ۳۳ اثر گوناگون با بیش از ۲۰ تنوع وابستگی سازمانی که به مرحله نهایی داوری راه یافتند، پس از جمع‌بندی نظرات داوران بر اساس مستندات تکمیلی ارسالی در کمیته‌های داوری و علمی جایزه، برگزیدگان نهایی معرفی شدند و دکتر سحر کوثری، با مجموعه آثار تحقیقاتی سال‌های ۱۳۹۹-۱۴۰۰ به عنوان محقق برگزیده سال معرفی شد.

برگزاری نشست «بودجه عمومی تحقیق و توسعه: چارچوبی برای تخصیص ارزیابی عملکرد»

نشست «بودجه عمومی تحقیق و توسعه: چارچوبی برای تخصیص ارزیابی عملکرد»، روز شنبه ۱۴ اسفند ماه ۱۴۰۰، به همت گروه تأمین مالی و اقتصاد علم، فناوری و نوآوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و با سخنرانی دکتر پریسا علیزاده، عضو هیأت علمی مرکز، در خصوص نتایج طرح پژوهشی «ارائه چارچوبی برای تخصیص بودجه عمومی تحقیق و توسعه با استفاده از بهینه‌سازی استوار» برگزار شد.

در ابتدای نشست دکتر علیزاده، با اشاره به ضرورت مشارکت سازمان برنامه و بودجه، دبیرخانه شورای عالی عتف و وزارت عتف در تدوین و ارزیابی عملکرد بودجه عمومی تحقیق و توسعه، گفت: در سال‌های اخیر محدودیت منابع دولتی بیش از پیش تشدید شده و توجه به این موضوع در تخصیص بودجه اهمیت پیدا کرده است. لذا این طرح پژوهشی به دنبال ارائه مدل بهینه‌سازی تخصیص بودجه فعالیت‌های پژوهشی و در نتیجه صرفه‌جویی در بودجه بوده است.

وی در ادامه پس از ارائه توضیحاتی در خصوص پروژه، به مرور کلیاتی از موضوع تخصیص بودجه و بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد پرداخت و سپس، نتایج پیاده‌سازی مدل و پیشنهادهای سیاستی را تشریح کرد و افزود: این پژوهش بار دیگر ضرورت شفاف‌سازی و دقیق‌تر شدن ردیف‌های بودجه تحقیق و توسعه و تفکیک آن‌ها از فعالیت‌های غیرپژوهشی را نشان داد.

گروه تأمین مالی و اقتصاد علم، فناوری و نوآوری برگزار می‌کند:

بودجه عمومی تحقیق و توسعه:
چارچوبی برای تخصیص ارزیابی عملکرد
با تمرکز بر تحقیق و توسعه در دانشگاه‌های منتخب ایران

شنبه ۱۴ اسفندماه ۱۴۰۰
ساعت ۹ الی ۱۱

دکتر پریسا علیزاده
عضو هیأت علمی
مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

شرکت از طریق لینک:
<https://www.skyroom.online/ch/nrisp.ac.ir/budget>

www.nrisp.ac.ir Info@nrisp.ac.ir

دکتر علیزاده در پایان، استقرار و بروزرسانی دقیق و مستمر پایگاه داده‌های عملکردی دانشگاه‌ها، تدقیق سنجه‌های عملکردی در برنامه‌های تحقیق و توسعه مندرج در قوانین بودجه سنواتی و استقرار نظام‌های ثبت دقیق فعالیت‌های پژوهشی در دانشگاه‌ها برای تخمین دقیق منابع تخصیص‌یافته به تحقیق و توسعه را از جمله اقداماتی دانست که باید مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گیرد.

برگزاری نشست «مفهوم‌شناسی مرجعیت در علم و فناوری»

نشست «مفهوم‌شناسی مرجعیت در علم و فناوری» به همت گروه ارزیابی سیاست‌ها و پایش علم، فناوری و نوآوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، روز سه‌شنبه ۱۷ اسفند ماه ۱۴۰۰، با حضور دکتر محسن دریاییگی، عضو هیأت‌علمی دبیرخانه شورای عالی

انقلاب فرهنگی، دکتر بهروز شاهمرادی، عضو هیأت‌علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، دکتر بهروز رسولی، عضو هیأت‌علمی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات به‌عنوان سخنرانان نشست و دکتر قاسم آزادی، عضو هیأت‌علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور به‌عنوان دبیر نشست، برگزار شد.

در ابتدای نشست دکتر آزادی، صحبت‌های خود را با اشاره به ماهیت برگزاری نشست مبنی بر ضرورت تشریح مفهوم مرجعیت توسط متخصصان و صاحب‌نظران علمی با رویکردهای مختلف و بررسی آن از جوانب و ابعاد گوناگون آغاز کرد و تبیین اهداف، کارکردها، بررسی مفاهیم و مضامین را از جمله مباحث عمده و بنیادی حوزه مرجعیت علمی معرفی کرد. وی ضمن اشاره به اصطلاح کاملاً بومی «مرجعیت» و عدم وجود معادل بین‌المللی برای آن، بر اهمیت تدوین نظامی به منظور سنجش و ارزیابی مفهوم مرجعیت تأکید کرد.

در ادامه، دکتر دریاییگی با طرح این سؤال که آیا مرجعیت دینی قابلیت

الگوپذیری دارد؟ به تمایز سطح حقیقت شیعه و سطح ظهور اجتماعی آن اشاره کرد و مرجعیت دینی به شکل کنونی را متناسب به دوران قاجار دانست. وی چالش‌های پیش‌روی مرجعیت دینی را مواردی نظیر حضور علم مدرن به مثابه رقیب، عرفی شدن جامعه، بازتفسیرهای مجدد دینی و برجسته‌سازی‌های ابعادی غیر از فقه، قوت‌یابی مجدد اخباری‌ها و نزاع بیوتات و... دانست.

سپس دکتر شاهمرادی، با توجه به حوزه تخصصی پیچیدگی اقتصادی در زمینه سیاست‌گذاری صنعتی و فناورانه و متناظر با آن پیچیدگی علمی در حوزه‌های علمی گوناگون و دستیابی به مرجعیت علمی، بر چگونگی اقتباس از الگوی مرجعیت دینی در علم، فناوری و نوآوری تأکید کرد و حرکت به سمت حوزه‌های جدید علمی با توجه به قابلیت‌های کنونی کشور را مستلزم ارائه نقشه راهی جهت پیاده‌سازی سیاست عمودی در انتخاب چند حوزه علمی شاخص کشور و رصد پویای آن، جهت رسیدن به مرجعیت علمی در سال‌های آتی دانست.

دکتر بهروز رسولی نیز با رویکرد داده‌محور و مبتنی بر شاخص به‌عنوان روش مکمل اندازه‌گیری مرجعیت علمی در کنار سایر روش‌ها به ایراد سخنرانی پرداخت. وی ضمن بیان اینکه مفهوم و معنای روشنی برای مرجعیت علمی وجود ندارد، به ذکر ابعاد اصلی و هر یک از مؤلفه‌های چارچوب مرجعیت علمی پرداخت و به نکاتی مبنی بر نبود تعریف روشنی از مرجعیت علمی، توجه به شاخص‌ها و سنجه‌هایی ویژه، لزوم ارزیابی برنامه‌ها، لزوم توجه به ارزیابی سنجه‌محور و لزوم توجه به همه جوانب اکوسیستم در تسهیل فرایند اندازه‌گیری مرجعیت علمی اشاره نمود.

در جمع‌بندی مباحث نیز، دکتر شاهمرادی به جنبه کاربردی‌پذیری و نه رویکرد تجاری‌سازی حوزه‌های علمی اشاره کرد، دکتر رسولی، توجه به نهادها و سایر زیرساخت‌های لازم به‌عنوان شاخص‌ها و سنجه‌های ورودی جهت دستیابی به مرجعیت را مهم تلقی کرد و دکتر دریابیگی، درخصوص تسری مرجعیت دینی به مرجعیت علمی گفت: قطعاً وجود تفاوت حوزه‌ای بین این دو مفهوم مشهود است و متن در دین، متناظر با قرآن و احادیث و یک امر اعتباری محسوب می‌شود، در صورتی که متن در علم متناظر با مطالعه روابط بین پدیده‌ها و یک امر عینی است؛ با این حال می‌توان از روند شکل‌گیری این مرجعیت، بایسته‌ها و اصولی را استخراج نمود و امیدوارانه این راه را پیمود.

برگزاری نشست «بررسی مدیریت علم در عصر شکوفایی تمدن اسلامی»

نشست «بررسی مدیریت علم در عصر شکوفایی تمدن اسلامی» روز دوشنبه ۲۳ اسفند ماه ۱۴۰۰، به همت گروه مطالعات نظری علم، فناوری و نوآوری و با سخنرانی دکتر محمد باغستانی کوزه‌گر، استادیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و مدیر گروه هنر و تمدن اسلامی پژوهشگاه اسلام تمدنی، برگزار شد.

در ابتدای نشست دکتر باغستانی، با اشاره به زمینه‌های پیدایش علم و شکوفایی تمدن اسلامی، به تشریح منابع فرهنگ اسلامی و پیدایش جهان اسلام در زمینه پیدایش علم و جریان‌های مدیریتی حاکم بر علم پرداخت.

وی حمایت از اقتباس علمی، حمایت از ساخت زبان علمی، حمایت از گسترش فرهنگ علم‌دوستی و فراهم آوردن امکانات آموزشی و پژوهشی را جریان بیرونی یا سیاست‌گذاری‌های کلان حمایت از گسترش علم دانست و مدیریت تعیین ضوابط دانشجویی، مدیریت اخلاق دانشجویی، مدیریت همگانی‌سازی علم در جهان اسلام، آموزش مداوم زبان عربی به عنوان زبان بین‌المللی، علم در جهان اسلام و ترویج فرهنگ رحله‌های علمی را از مصادیق قلمرو سیاست‌گذاری‌های کلان جریان درونی مدیریت علم برشمرد.

دکتر باغستانی در ارتباط با دستاوردهای کلی دوره شکوفایی به حفظ، شرح و ساماندهی دانش جهان باستان، نقد و بررسی آراء و نظریه‌های پیشینیان، ابداع نظریه‌های نو در دانش‌های گوناگون، ورود به تکنولوژی در عرصه‌های گوناگون، زمینه‌سازی‌های متعدد برای ظهور دانش‌های نو در جهان و تربیت دانشوران جهانی اشاره کرد و سپس دستاوردهای نهایی تمدن اسلامی را تشریح نمود. در پایان نشست دکتر کیوان الستی، عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و دبیر نشست، در جمع‌بندی صحبت‌های سخنران افزود: دوره شکوفایی علمی در این سرزمین با اتکا به هنجارهای دینی و فرهنگی شروع می‌شود و از ابتدا حامیانی بیرونی برای آن وجود دارد که شرایط را برای کار علمی مهیا می‌کنند و نتیجه این نوع از حمایت، چند قرن شکوفایی علمی است. اما زمانی دوران انحطاط آغاز می‌شود که سیاست‌های بیرونی، دخالت در فعالیت دانشمندان، تعیین کردن مرز میان دانش‌های مجاز و غیرمجاز و استفاده سیاسی کردن از علم آغاز می‌شود. از این دوره به بعد، به آرامی شاهد از بین رفتن دوران شکوفایی علمی هستیم.

ششمین کتاب از مجموعه کتب فاخر سیاست‌گذاری و مدیریت فناوری و نوآوری منتشر شد

کتاب «هوشمندی و مطالعات آینده؛ روش‌ها و ابزارها»، از مجموعه کتب فاخر سیاست‌گذاری و مدیریت فناوری و نوآوری، نوشته دکتر سحر کوثری و دکتر رضا حافظی، اعضای هیأت علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، توسط انتشارات مرکز منتشر و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفت.

آنچه این کتاب را از مکتوبات مشابه متمایز می‌کند، نگاه جامع به موضوع هوشمندی و تأکید همزمان بر ابعاد فناورانه و غیرفناورانه (وابسته به عوامل اجتماعی) جهت افزایش هوشمندی در سازمان است.

عموماً روش‌هایی که تاکنون در حوزه هوشمندی به کار برده شده‌اند، مبتنی بر داده، شواهد، مصادیق و آینده برون‌یابی شده است و در سطوح پایین عدم قطعیت کاربرد دارند؛ در حالی که در نظر گرفتن ابعاد غیرفناورانه به دلیل پیچیدگی، عدم

قطعیت را افزایش داده و مستلزم تعامل، خلاقیت و خبرگی‌اند و بنابراین گردآوری و تحلیل و برون‌یابی داده، شواهد و مصادیق به تنهایی کفایت نمی‌کند. در فصل پایانی کتاب، دو مطالعه موردی بررسی شده و نویسندگان تلاش کرده‌اند آنچه را که در فصول قبل به صورت نظری توضیح داده شده است، در این فصل به صورت عملیاتی به کار بسته شود.

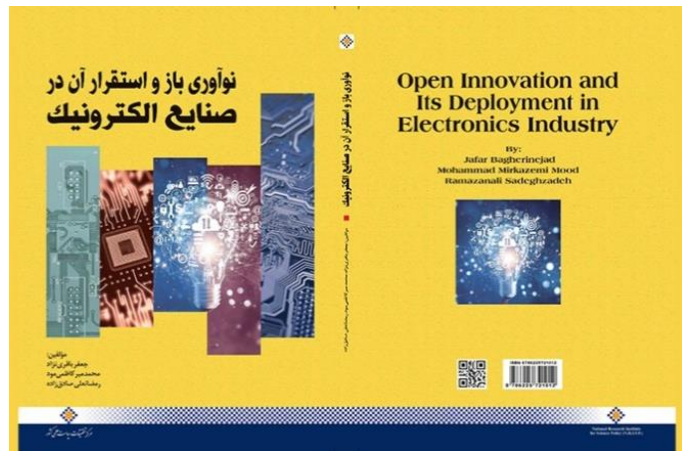
علاقه‌مندان می‌توانند جهت خرید کتاب‌های مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور از طریق شماره واتس‌آپ ۰۹۹۲۹۷۷۲۴۹۲ با ذکر مشخصات کتاب، نام و نام‌خانوادگی، کدملی یا شناسه ملی (اشخاص حقوقی)، کدپستی، شماره تلفن و آدرس، سفارش خود را ثبت کنند و یا با شماره ۸۱۰۳۶۱۴۴ داخلی‌های ۱۴۷ و ۳۲۲ آقایان میری و ملکی تماس حاصل نمایند.

تازه‌های شورای نشر

کتاب «نوآوری باز و استقرار آن در صنایع الکترونیک»، نوشته جعفر باقری‌نژاد، محمد میرکاظمی مود و رمضانعلی صادق‌زاده، توسط انتشارات این مرکز منتشر و روانه بازار شد.

تجارب نویسندگان این کتاب که حاصل سال‌ها پژوهش در حوزه فناوری و نوآوری است نشان می‌دهد به کتابی نیاز است که بتواند نتایج کاربردی و عملی پیاده‌سازی نوآوری باز را مورد بحث و بررسی قرار دهد. علاوه بر این، در سال‌های اخیر برخی صنایع همچون صنعت الکترونیک به دلیل ماهیت فناورانه خود توجه بیشتری به نوآوری باز داشته‌اند و در این راه تجارب و درس‌آموزه‌های قابل توجهی خلق شده است که استفاده از آن‌ها می‌تواند مانع از بسیاری آزمون و خطاهای متداول در شرکت‌های

فعال در این صنعت یا صنایع مشابه و کاهش هزینه‌های استقرار نوآوری باز شود. از این رو در کتاب نوآوری باز و استقرار آن در صنایع الکترونیک، با پرهیز از تکرار مفاهیم شناخته شده مورد بررسی در سایر کتاب‌های مشابه، علاوه بر ارائه یک مبانی نظری نسبتاً متفاوت از نوآوری باز، تجارب موفق استقرار نوآوری باز به ویژه در صنعت الکترونیک مورد بررسی قرار گرفته است. از دیگر تمایزات این کتاب توجه به عوامل موفقیت در هر دو سطح خرد و کلان در مباحث نوآوری باز است. به این معنی که سعی شده است هم از یک دیدگاه کلان و مبتنی بر سیاست‌گذاری فناوری و نوآوری به استقرار نوآوری باز توجه شود و هم از دیدگاه خرد و در سطح بنگاه و کسب و کار، مهم‌ترین عوامل مؤثر بر موفقیت نوآوری باز و چالش‌ها و موانع آن مورد بحث قرار بگیرد. بنابراین، علاوه بر تجارب شرکت‌های موفق و پیشرو در صنعت الکترونیک جهان، تجارب موفق کشورها و دولت‌ها نیز در سیاست‌گذاری در حوزه نوآوری باز مورد بحث قرار گرفته است. در کتاب «نوآوری باز و استقرار آن در صنایع الکترونیک»، طیف گسترده منابع و مراجع مورد استفاده و همچنین مورد کاوی‌های متعدد، کمک می‌کند تا مفهوم نوآوری باز و پیاده‌سازی آن از زوایا و دیدگاه‌های مختلف بررسی شوند.

علاقه‌مندان می‌توانند جهت خرید کتاب‌های مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور از طریق شماره واتس‌آپ ۰۹۹۲۹۷۷۲۴۹۲ با ذکر مشخصات کتاب، نام و نام‌خانوادگی، کدملی یا شناسه ملی (اشخاص حقوقی)، کدپستی، شماره تلفن و آدرس، سفارش خود را ثبت کنند و یا با شماره ۸۸۰۳۶۱۴۴ داخلی‌های ۱۴۷ و ۳۲۲ آقایان میری و ملکی تماس حاصل نمایند.